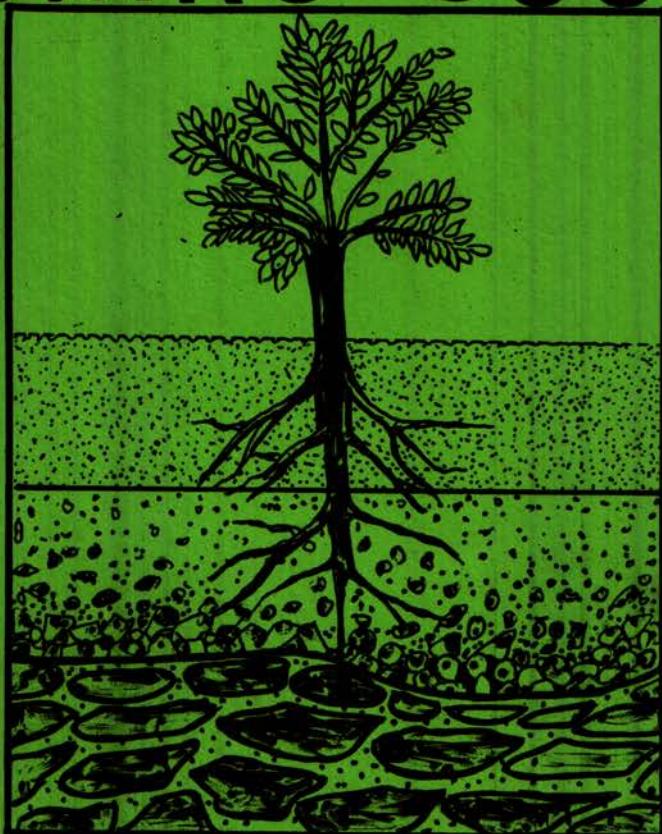

CARRO iyo CARRO-GUUR

**Wasaaradda Waxbarashada
XARUNTA WAXBARASHADA
DADKA WAAWEYN**

CARRO
iyo
CARRO-GUUR

**Wasaaradda Waxbarashada
XARUNTA WAXBARASHADA
DADKA WAAWEYN**

H O R D H A C

Buugga carro-guurka waxaa loogu tala galay
Dadka waaweyn ee wax ka barta Xarumaha
Waxbarashada Miyiga.

Buuggan oo cutubiyo u qaybsan wuxuu ardayga
weyn macluumaad ka siinayaa barashada:

1. Sida ay carradu ku timi.
2. Carrooyinka kala duwan ee dalkeenna
lagu arko.
3. Carro-guur iyo waxyaabaha keenna.
4. Sida looga hortegi lahaa carro-guur iyo
5. Bacriminta carrada nafaqo guurtay.

Buuggan waxaa qoray Jaamac Cawad Aaden,
Musawirrada aan gacanta lagu sawirin waxaa
soo qaaday Manfred Wehrmann oo ururka
Waxbarashada Dadka Waaweyn ee Jarmalka Galbeed
(DVV) u fadhiya X.W.D.W. Waxaana garaacay
Seynab Axmed Cusmaan.

Wuxuu xafiisku u mahad naqayaa qoraha
buugga, garaacaha, farshaxannada iyo
daabacayaasha oo dhammaantood ka tirsan
Shaqaalaha X.W.D.W.

MADAXA X.W.D.W.
Maxamed Cabdulle Bariir

CARRO

Carro waa dhagax iyo dhadhaabo burburay.
Jajabka dhagaxa iyo dhadhaabahu
keligood carro ma noqdaan.
Waxay carro noqdaan marka ay ku
dhafmaan:

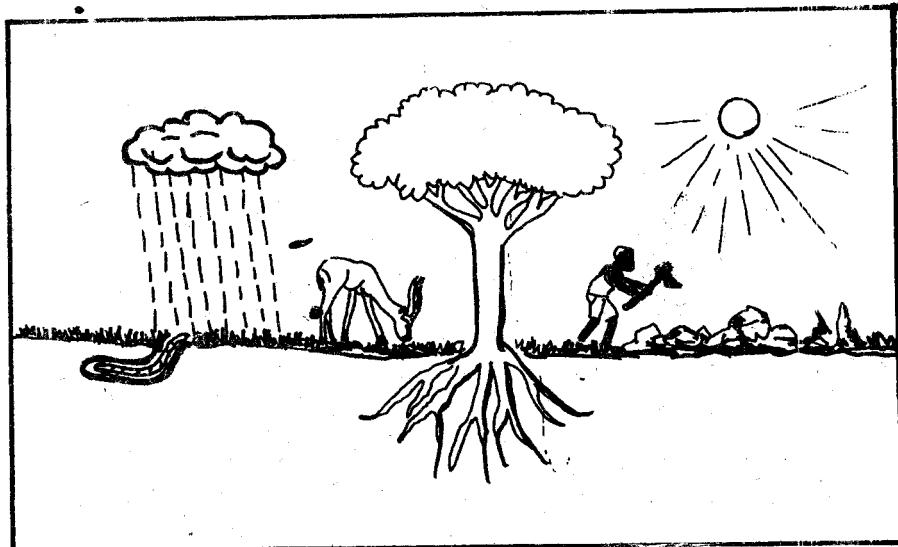
- Xaabka dhirta
- Haraaga xoolaha dhintay iyo
- Hawo.

*Burburka dhagaxa iyo dhadhaabuhu
waxay noqdaan carro.*

Carrada burburkeeda waxaa isugu taga:

- roobka
- dabaylaha
- qorraxda
- xoolaha
- dadka iyo
- bahalo carrada gala.

Qiimo weyn ayey carradu u leedahay degaanka.

Haddii si fiican loo hubsado waxa la arkaa in meeliba meesha kale ka carro duwantahay.

Sidaas darteed xoolaha iyo xayawaanada
iyo dhirta laga helo nooc ka mid ah
carrada wey ka duwan yihiin kuwo laga
helo nooc kale.

Carradu waa ay noocyoo badan tahay,
waana ay kala waxtar badan tahay.
Noocyada carrada waxa ka mid ah:

- Bacaad
- Dhoobo
- Daad xoor iyo kuwo kale.

Nooc kasta oo carrada ka mid ahi
wuxuu leeyahay tilmaan u gaar ah.
Carradu tilmaan kasta ha lahaatee dhir
baa ka baxda, haddii in uun nafaqo
ku jirto.

Dhirta ka baxda carrooyinka kala duwan
badiba iyaguna way kala duwan yihiin.
Waxaa taas ugu wacan kala duwanaashaha
nafaqooyinka ku kala jira carrooyinka.

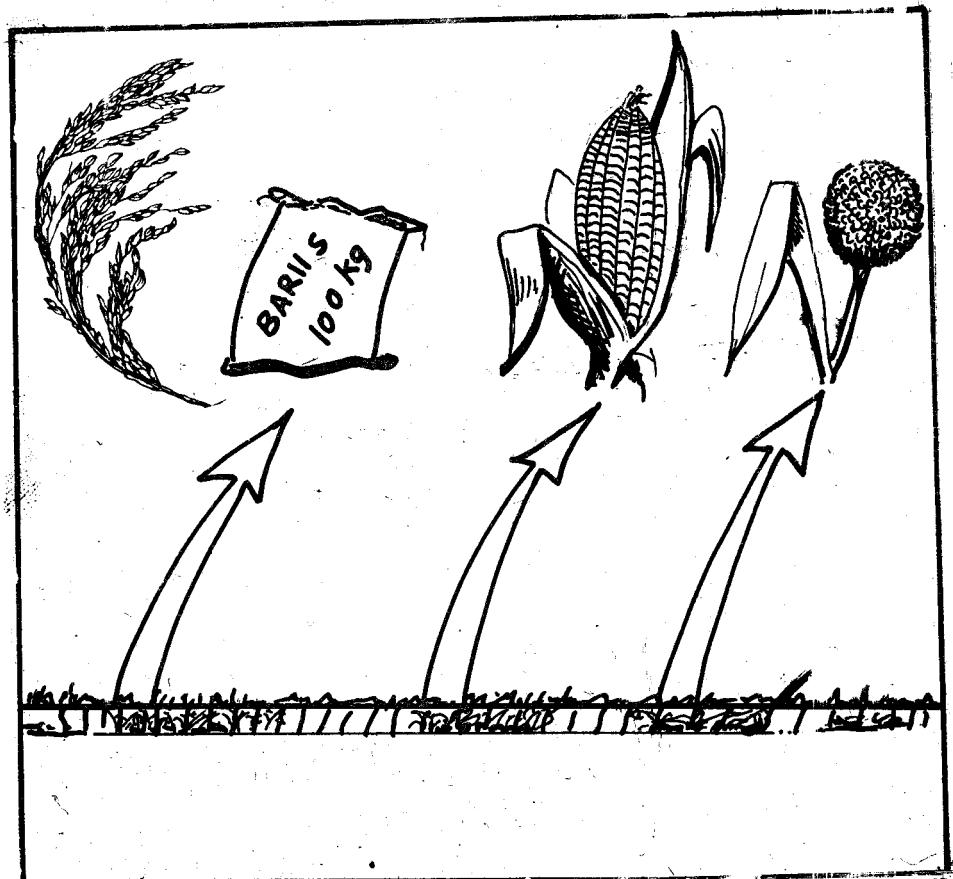
Carrooyinka qaarkood wey isku cufan
yihiin waayo waxa ku badan dhoobo
qaarkoodna wey furfuran yiniin waayo
waxa ku badan carro bacaad.

Carro bacaaddu wey nafaqo yartahay.
Daad xoortuna wey nafaqo badantahay.
Sidaas darteed, daad xoortu waxay ku
fiican tahay beeridda.

WAXTARKA CARRADA.

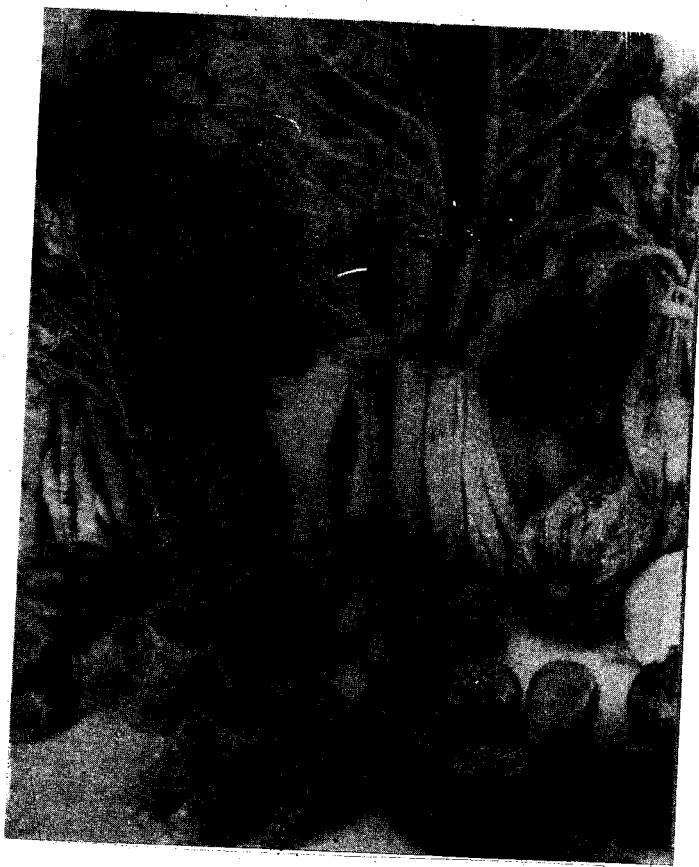
Carradu waxay inoo leedahay waxtar ballaaran.

Carrada waxa inooga baxa cuntooyin sida meseggada, galleyda iyo bariiska.

Bariiska, galleyda iyo maseggada innooga baxa carrada.

Khudaartu iyana waa waxyaabaha inooga
baxa carra.

Khudaar kala duwan

Carrada waxa kale oo inooga baxa
shaaha iyo bunka.

Dharka aynu xirano qaarkiis waxa laga
sameeyaa dhir uu cudbigu ka mid yahay.

Carrada waxaynu u isticmaalnaa
dhismayaasha.

Gurigan la dhisayaa wuxuu asal ahaan
ka yimi dhirta ay cafradu bixiso.

Carrada waxa ka baxa dhir innaga
kaalmeysa dhismayaasha kala duwan.
Dhirtaas waxaan ka helnaa qori iyo
mayrax.

Dhirta aynu ka helno goriga.

Dhirta ka baxda carrada waxaan ka
helnaa shiidaal.

Dhir gallashay oo xaabo noqotay.

Carrada waxaa ka baxa daaq ay
xayaawaannadu ku nool yihiin.
Xayaawaannada qaarkood sida xoolaha
innaga ayaa ku nool oo manaafacaadsanna.

Dhirta ay carradu bixiso waxay sii daayaan hawada aynu dib u neefsanno ee loo yaqaan Oksajiin.

Carrada, oo sidaas jirritaankeenna ugu xiran yahay, waxay inaga mudan tahay daryeel joogto ah.

Waxaynu carrada ku daryeeli karnaa:

- b. Dhirta oo go'ysmadeeda aad loo yareeyo.

Waxaa jarista dhirta lagu yareen karaa iyada oo dhirta nafcigeedu aad u yar yahay oo keliya la jaro.

Tallaabadaas waxaa lagu dhaqaaqi karaa haddii ay lagama maarmaan noqoto oo keliya.

Dhirta oo aan loo aabayeelin jarriinkeeda waxay ka dhigan tahay iyada oo la sahlay carro quurka.

Nin dhir jaraya

c. Iyada oo carrada laga dhawro
xoolaha faraha badan.

Xoolaha tirada badani waxay carrada
san u nugleeyaan guurista.

Looma baahna in aan xoolaha u
dhaqno xaddi ee waa in tayo loo
dhaqdaa.

Xoolo yar oo si fiican loo
xannaaneeyey ayaa ka waxtar badan
kara kuwe tiro badan.

Xoolo yar oo si fiican loo xannaaneeyay

j. Dhulka oo marba in la seero.
Seerayaashu waxay hakiyaan carro-guurka.

Waxay kaloo carrada u suurto geliyaan waqtii ay ku soo ceshato dhirtii ay hore u lumisay.

Seero.

x. Beerta oo aan fasal kasta lagu beerin tacab isku mid ah.

kh. Tuulooyinka iyo baraagaha oo la dhimo. Tuulooyinka iyo baraagaha badani waxay qayb weyn ka qaataan fududaynta carro-guurka.

Sababtuna waxay tahay:

1. Biyihii dhulka geli lahaa ee dhirtana waraabin lahaa, waxay ku shubmaan baraagaha iyakoo carrada san wata.
2. Xoolaha badan ee u soo arooraya biyaha baraagaha oo carrada san u nugleeya in ay guurto.

Agagaarka tuulooinka waxaa
ku badan cagta, qoobka iyo
jarista dhirta.

3. Dhirta lagu oodo baraadana iyo kuwa loo isticmaalo dhismaha waxay iyana sahlaan carro-guurka.

Waxaynu aragnaa in tuuloooyinku ka siigo badan yihiin meelaha kaynta ah. Sababtu waxay tahay dhirtii hakin lahayd xawaaraha dabaysha ayaa laga cirib-tiray agagaarka tuuloooyinka.

Haddaba haddii tuuloooyinka meel la isugu soo raro waxay dhalin lahaayeen magaalo.

Haddii ay meeli magaalawdo waxay heshaa waxtar dawladeed sida:

- Iskuullo (Dugsiyo)
- Cusbitaallo Isbitaallo
- Ciidan Nabad gelyo
- Ceelal
- Suuq ganacsi
- Waxyabo kale oo waxtar u leh bulshada

Tuuloooyin isku dhaw marka meel la isugu soo raro waxaa carro-guur ka badbaadaya dhul badan .

Carrada lakabka hoose waxaa ku dhafma
xaabka dhirta iyo haraaga xoolaha
dhintay.

Xaabka dhirta iyo haraaga xoolaha
dhintay iyo macdanta lakabka hoose ee
carradu waxay noqdaan lakabka sare ee
carrada.

*Neef dhintay oo intiisii badnayd
ay ku biirtay carrada.*

Lakabka sare ee carradu waa ka ugu
nafci badan carrada.

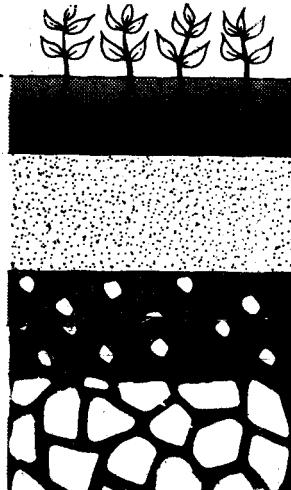
Lakabka sare ee carradu wuxuu
nafaqeeyaa dhirta waaweyn iyo kuwa
yar-yarba.

Muddo dheer ayuu ku samaysmaa lakab
sare oo carro ahi.

Shantii boqol ee sano waxaa ku sameysmi
kara xubin lakab sare ah.

Haddii aad fiirsatid jiinka webiyada
ama boholaha waxaad arkaysaa in lakabka
sare ee carradu madow yahay.

Waxaad ka loo arkaysaa lakabkii hoose ee
carrada oo ka hooseeya lakabka sare
kana madow yar.

Marka in ka mid an carrada sare ay
guurto waxaa kaaba lakabka hoose ee
carrada.

Sidaas darteed marnaba ma istaago
samaysanka lakabka sare ee carradu.
Waxaadse xasuusnaataa in samaysankiisu
aad u gaabiyo.

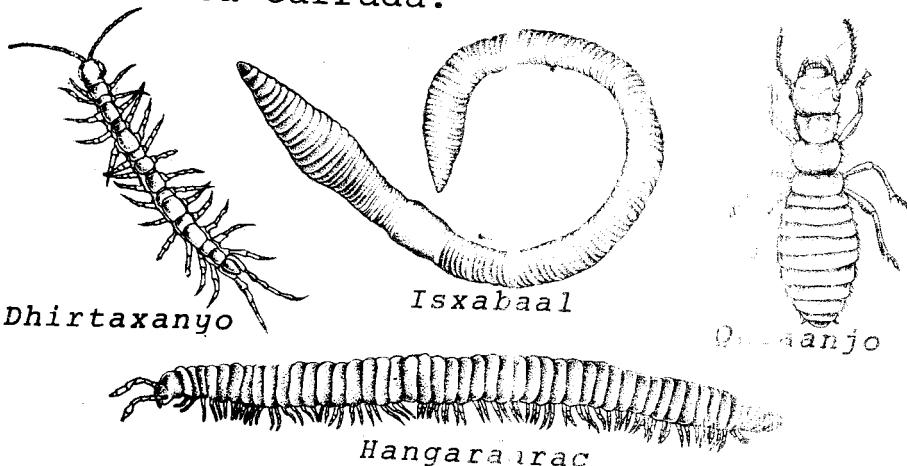
Lakabka sare ee carrada waxaa ku nool
nafley badan.

Bakteeriyyada ayaa ka mid ah nafleyda
ku nool lakabka sare ee carrada.

Bakteeriyyadu waxay qurmisaa bakhtiga
xoolaha iyo xaabka dhirta si ay uga
mid noqdaan carrada.

Isxabaalka ayaa isna ka mid ah
nafleyda laga helo lakabka sare
Isxabaalku wuxuu furfuraa carraan si
ay hawo u soo gasho.

Nafleyda ku nool lakabka sare ee
carrada waxay qayb weyn ka qaattiin
bacriminta carrada.

NOOCYADA CARRADA

Carradu wey noocyoo badan tahay.
Nooc kastaana wuxuu leeyahay astimo
u gaar ah oo lagu garto.

Noocyada carrada waxaa ka mid ah.

- Carro dhoobey
- Carro bacaad
- Carro isku dhaf ah.

CARRO DHOOBHEY:

Caarro dhoobeydu waxay leedahay midab baroor ah.

Carro dhoobeydu waxa ay ku hodan tahay macdanta dhirta nafaqeysa .

Carro dhoobeydu waxay ka koobantahay ciid xabbadaheedu aad u yar yar yihiin.

Biyuhu hore uguma degaan.

Hawadu hoos uma gasho.

Xilliga kulul markiiba waxaa ka baxa biyaha.

Biyuhu marka ay ka baxaan carrada dhoobeyda ahi waxay yeelataa bus.

Sida ay carrada dhoobeyda ahi u kala biyo badan tahay ayey u kala qabowdahay. Carrada dhoobeyda ahi xoog ayey dhirta u xejisataa.

Wey adagtahay si loo falo carrada dhoobeyda ah inta ay qoyantahay.

Astamana carrada dhoobeyda ah oo la soo gaabiyeey waxay yihiin:

- Carrada dhoobeyda ahi waxay xajisataa biyaha iyo macdanta.
- Hawada waxay ka celisaa in ay gaaraan xiddiddada dhirta.

Hawo la'aan gaar ahaan hawada oksajiinta dhirtu kama faa'iideysan karto macdanta carrada.

CARRO BACAAD:

Carro bacaadda waxaa kaloo loo yaqaan bur-ciid.

Ciiddeedu wey xabbado waaweyntahay.

Dhir kama baxdo iyadoo nafaqada dhirtu u baahan tahay lagu dhafo mooyee.

Sida carro dhoobeyda oo kale iskuma dhegsana.

Biyaha markiiba wey liqdaa carro bacaaddu.

Macdantuna wey ka mayrmi ogtahay carro bacaadda.

Carro bacaadda waa la fali karaa iyadoo qoyan.

Astaamaha carro bacaadda oo koobani waxay yihin:

- Carro bacaaddu wey diirrantahay
- Wey dhir la'dahay ama dhir yartahay
- Wey qallali ogtahay.

Carro bacaaddu waxay u baahan tahay biyo iyo macdan si ay dhirtu si fiican uga baxdo.

CARRADA ISKU DHAFKA AH:

Carrada isku dhafka ahi waa mid isugu jirta dhoobo iyo bacaad.

Carrada noocaas ahi waxaa ku badan
macdanta dhirtu nafaqeyso.

Biyaha marka ay ka dheregto waxay soo
tufta dheeraadka.

Hawaduna si sahan ayey ku gashaa.

Sidaas darteed si habsami ah ayey
dhirtu uga baxdaa.

Carrada isku dhafan biyugu badiba ma
kor fadhiistaan.

Haddii taasi dhacdo waxaa qurma
xididada dhirta.

Dhirtuna wey dhintaan haddii
xididadoodu qurmaan.

Astaamaha u gaarka ah carrada san
waxay yihiin:-

- Waa inay biyaha liqdaa inta
dheeraadka ku ahina ay ka baxaan.
- Waa inay hawo geli kartaa.
- Waa in ay ku dhex noolaan karaan
bahalaha yar yar sida isxabaalka.
- Waa inay ku laban yihiin:
 - b. Macdan
 - t. Xaabka dhirta iyo
 - j. Haraaga xoolaha dhintay.

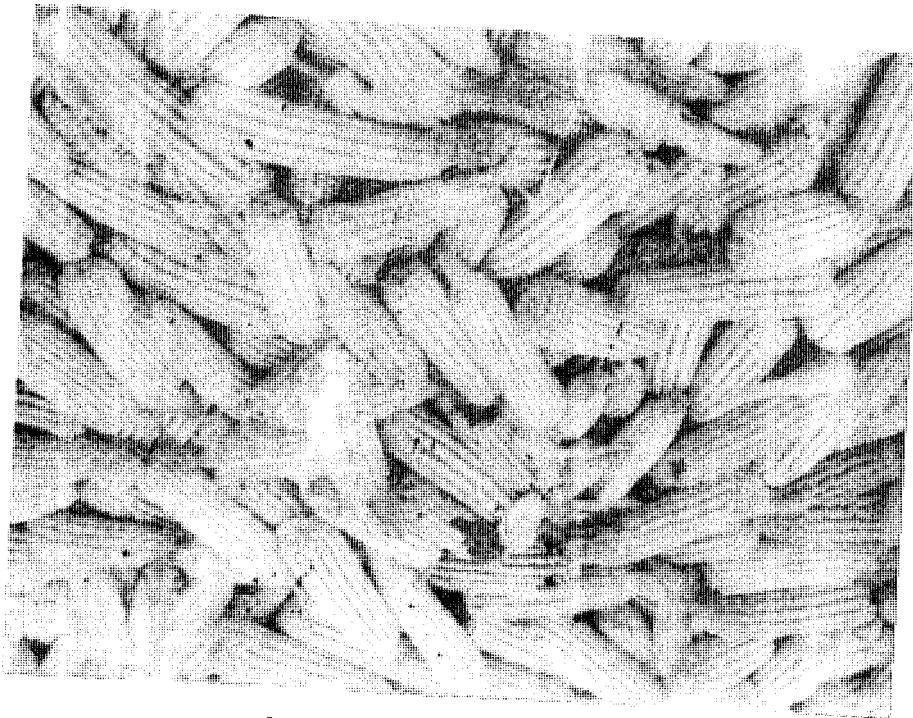
CARRO-GUUR

Dadka had iyo jeer kordnaya waxay u baahan yihiin unto ku filan.

Cuntaduna waa in ay la korodhaa dadka kordhaaya.

Cuntada dadku u baahan yahay waxay ka timaadaa:

- Dhirta iyo
- Xayawaanka.

sabuul loo baanayahay in uu la kordho baahida daalka.

Dhirtu waxay toos ugu nooshahay carrada.
Xayawaankuna wuxuu toos ugu noolyahay
dhirta.

Dadkuna waxay toos uqu noolyihiin
dhirta iyo xayawaanka.

Sidaas darteed,intooduba waxay
noloshoodu ku xirantahay carrada.

Dhirta iyo xayawaankuba marka ay
dhintaan waxay nafaqeeyaan carrada.

Carradu haddii ay xumaato,waxa ciriiri
gala jirritaanka dhirta ,dadka, xoolaha
iyo nafleyda kale.

MAXAA XUMEEYA CARRADA

Carro-guurka ayaa ka mid ah waxyaabaha
carrada xumeeya.

Carro-guurku wuxuu qaadaa lakabka sare
ee carrada.

Lakbka sare ee carradu waa ka hodan
ku ah:

- Macdanta dhirta nafaqeysa
- Ciidda fiican
- Xaabka dhirta iyo
- Haraaga xoolaha dhintay

Carro-guurku wuxuu noqon karaa
mid sahlan oo aan hore loo dareemmin.
Wuxuu kaloo noqon karaa mid xooggan.

Carro-guurka xooggan waxaa dhibaatadiisa
markiiba laga dareemaa:

- Carrada
- Tacabka beeraha iyo
- Daaqa iyo dhirta kale.

Hadii carro-guurku la tago carrada san
waxa soo hara carro nafaqo guurtey.

Carrada nafaqo guurtey waa ta lama
degaanka oo kale.

Carro nafaqo guurtay

Carrada waxaa nafaqo guuriya biyaha
iyo dabeylahaa.

Biyaha iyo dabeylahaa waxaa
carro-guurka u dhib yareeyaa:

- Dadka iyo
- Xoolaha

CARRO-GUURKA BIYAH

Inkastoo aan biyaha looga maarmin
nolosha dadka, dhirta iyo xoolaha
haddana waxay la yimaadaan dhibaatooyin.

Dhibaatooyinka biyaha waxa ka mid ah:

- Dad iyo duunyo daad qaado iyo
- Carro-guur.

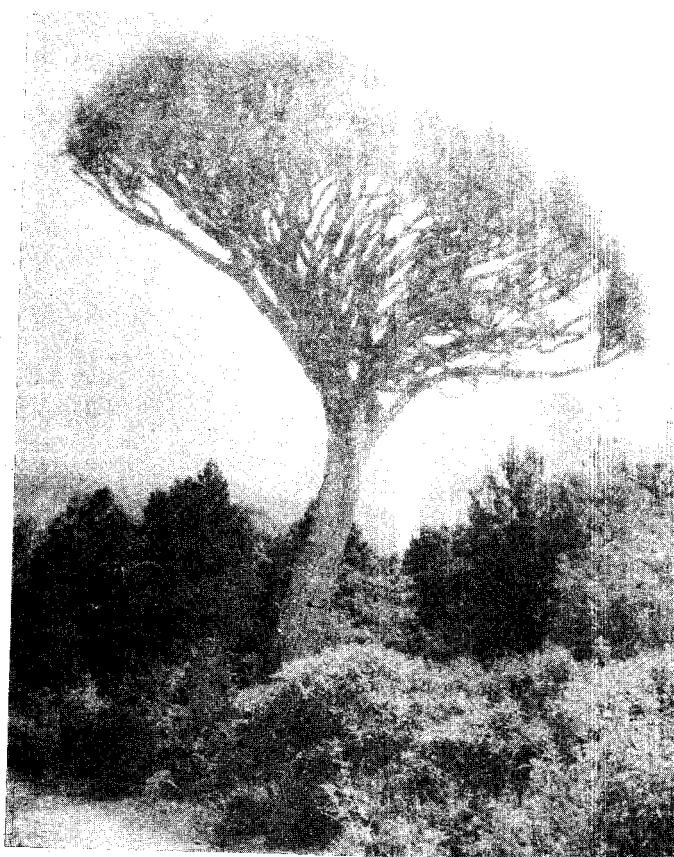
Roobka ku da'a keynta iyo ka bannaanka
ku da'a isku si wax uma carro-guuriyaan.

Waxaa carro-guurkiisu laxaad weynyahay
roobka ku da'a meelaha bannaan ama
dhirtu ku yartahay.

Roobka ku da'a keymaha waxaa xoogga
dhibicdiisa liciifiya caleemaha iyo
laamaha dhirta.

Waxaa kaloo dhobicda roobka sii
liciifiya xaabka yaal dhirta hoosteeda.

Sidaas awgeed, waxay dhobicda roobku
gaartaa carrada iyada oo xooggii ay
ku soor dhacday aad u yaraadey.

*Dhibicda roobku ma qaaddo
carrada san ee kaymaha.*

Carraduna marka ay biyaha ka dhoregto waxaa qulqula biyaha ka soo hara.

Haddii aad markaas u fiirsatid biyaha qulqulaaya waxaad arkeysaan biyihi oo nadiif ah.

Nadiif waxaan ugala jeedaa iyada oo carrada san ay wax yar ama waxba biyaha la socon.

Dhulka sidaas ahi wuxuu u baahan yahay
in la daryeelo loona tudho.

Haddii keymaha la gubo ama ood iyo
dhisme loo gooyo waxaa imaanaya
carro-quur

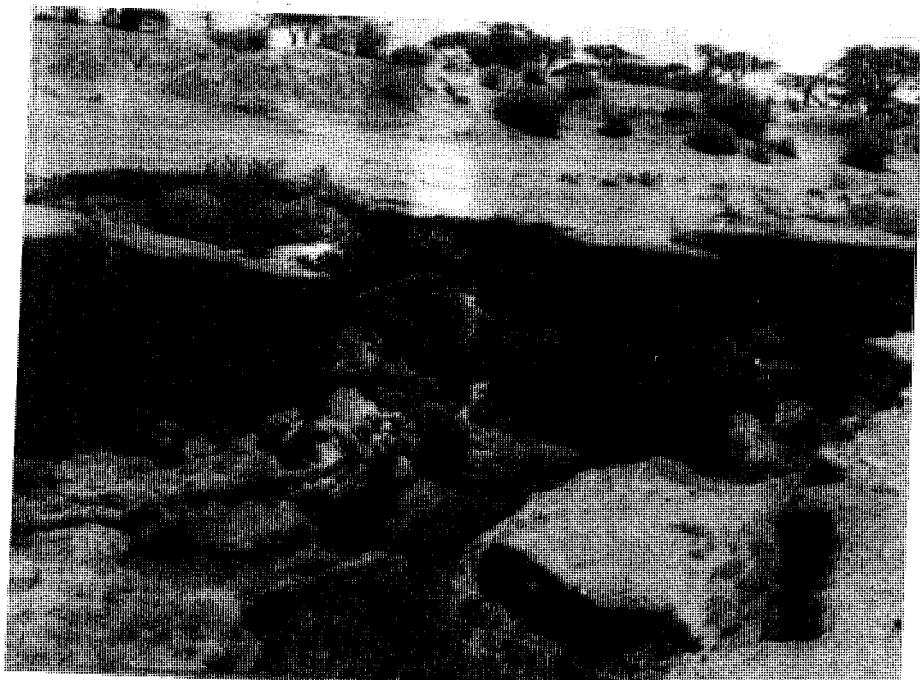

*Dhirta oo la gubaa waxay
carrada u nugleysaa carro-guur.*

Xoogga dhibicda roobka ayaa toos ugu dhacda carrada dhir la'.

Waxaana halkaas ku samaysma durd-ro. Durduradu marka ay isu tagaan waxay noqdaan boholo.

Muddo ka dib waxay boholuhu noqdaan tog.

*Boholaha haddii la hakin waayo
waxay isu-rogaan togag.*

Haddii aad u fiirsatid biyaha ka rogmaaya togga, waxaad arkeysaa biyaha oo marba garbo duminaaya.

Sidaas waxay biyuhu kula tagaan carrada san ee dhirtu inoogu bixi lahayd.

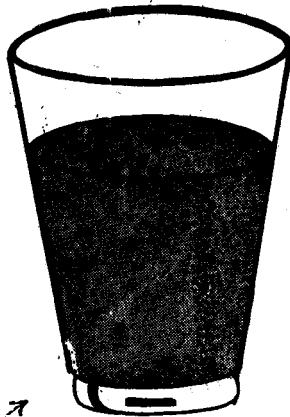
Haddii aan laga hortegin carro-guurka biyaha, wuxuu dhulku isu-rogaa xaaluf.

Tusaalahan soo socda ayaa fikrad inaga siinaaya sida ay biyuhu u guuriyaan carrada san.

Bakeeri nadiif ah waxaad dartaa biyo qulqulaaya.

Sug inta ay biyaha iyo ciiddu kala fariisanaayaan.

Marka ay ciidda iyo biyuhu kala fariistaan waxaad qiyaasi kartaa laxaadka carrada san ee inaga luntay.

Koob biyo webi la soo daraq oo aan weli kala fariisan.

Koobkii oo ligiskii kala fariisteen.

KA HORTAGGA CARRO-GUURKA BIYAHAA:

Waa lagama maarmaan in laga hortaggo carro-guurka biyuhu keenaan.

Waxaa carro-guurka biyaha lagaga hortegi karaa:

b. Dhirta oo aan la jarin iyada oo **ay** lagama maarmaan noqoto mooyee.

Ha lagu dadaalo in aan dhirta loo siibin xididdada.

*Dhir la jaray oo agagaarkeedii
xaaluf noqday.*

t. Dhirta oo aan la gubin.

Sigaarku waa waxyaabaha ugu daran
ee keymaha guba.

Sigaarka yaan lagu tuurin kaymaha
iyo cawska isagoo baxaaya ama **shidan**.

Reer miyiga waxa u sahlan in ay **kob**
dhan dab qabadsiiyaan.

Badiiba arrintaasi waxa ay dhacdaa
marka dadka qaarkiis oo baadi-doon
ku maqan xoolihii baxsaday la helo.

Dadkaas baadi doonka ku maqan ayey
rabaan inay soo raacaan dabka.

Arrintaas si taas ka sahlan ayaa
lagu xallili karqaa.

Waxaanay tahay iyada oo qoys kastaa
ay iibsadaan tooj ama firimbi si
ay dadka baadi-doonka ahi u soo
raacaan, halkii ay ka soo raaci
lahaayeen dabka oo khasaare weyn
u geysanaya deegaanka.

Toojku waa astaan baadi-doonku tilmaasan
karo oo aan carradana wax u dhimayn.

j. Dhulka oo qaarkiis la seero.

Dhulka la seeraa wuxuu muddo ka
nastaa daaqa xoolaha iyo cagtooda.

Xoolaha badan waxay xaalufiyaan
dhulka.

Waxaanay dhulka u nugleeyaan carro-guurka.

Geedka oo aan miro dhalin ayey xooluhu goostaan.

Sidaas waxaa ku ciribtirma dhir badan.

Seeruhuna waxay geedka siiyaan waqtii uu ku koro kuna miro dhalo.

Marka roobka dambe yimaaddo ayey mirihii ama iniinyihii dhirtu soo wada baxaan.

Dhulkana waxaa ku soo noqda quruxdii uu lahaan jiray ee uu lumiyey muddadii xoogga loo daaqaayey.

Waa dhul la seeray moosas biyaha qabtana loo sameeyey inkastoo uu hore carro-guur ugu dhacay.

X. Moosas

Moosasku waxay hakiyaan xawliga biyaha.
Haddii xoogga biyuhu ku socdaan la
hakiyo waxaa yaraada carro-guurka.

Buuraha babacooda iyo taagaga ayaa
ku habboon in la mooso.

Waa buur babaceeda la moosay si
loo hakiyo xawaaraha biyaha.

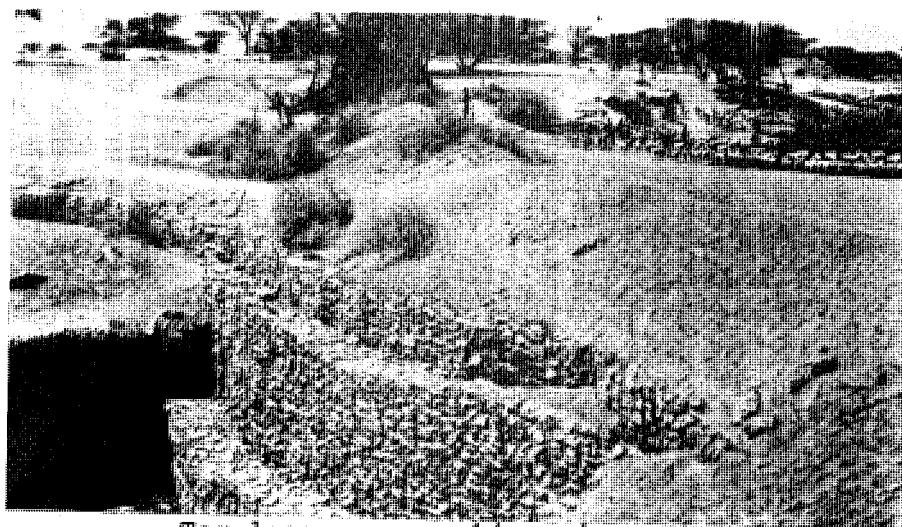
kh. Biyo-xireenno.

Sida moosaska oo kale ayey biyo
xireennadu u hakiyaan xawaarahay ay
biyunu ku socdaan.

*Biyo-xireeno lagu gooyey laag webi si
looga faa'idaysto biyaha loona
badbaadiyo carrada san.*

Wax kascoo socodka biyaha hakiyaa
waxay qayb ka qaataan dhawrista
carrada san.

Tog loo sameeyag biyo-xireen.
Boholaha iyo durdurada iyo togagga
ayaa ku habboon in loo sameeyo biyo-
xireenno aan dhibaato keenayn.

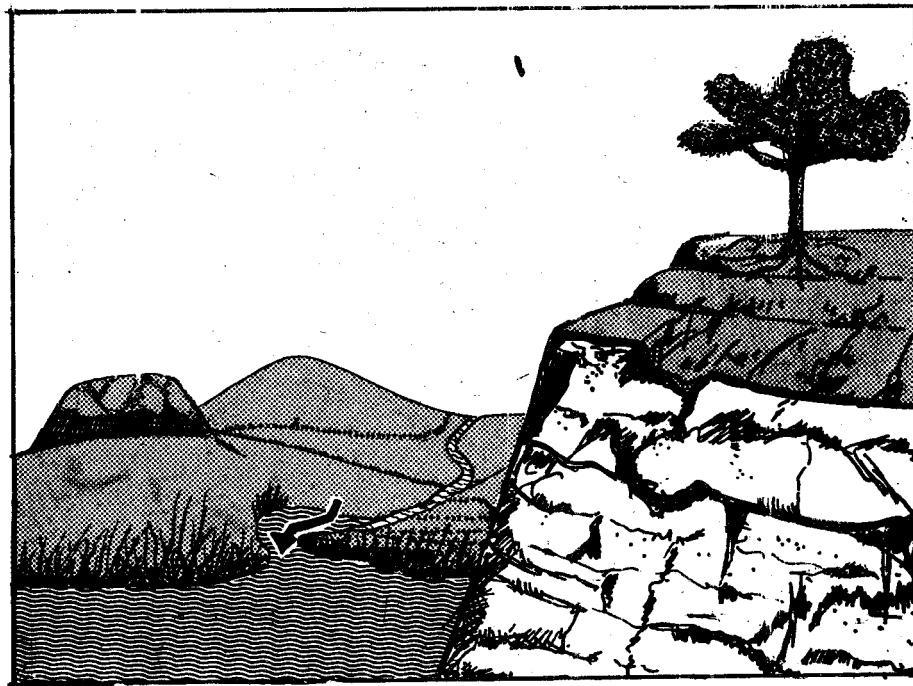
Biyihii hakad la'aan ku socda waxay
qaadaan carrada san,. Dhirtana waxay
u bixiyaan xididdada.

ARRIMAHAA SAAMEEYA CARRO- GUURKA BIYUHU KEENAAN

- b LAXAADKA BIYAHAA IYO
QUWAADDA DHIBICDA ROOBKA.

Haddii uu jir helo meel bannaan
Laxaa markiiba sameysma jidhaamo.

Biyahaas socdaa waxay guuriyaan
carrada san.

*Roobka weyni wuxuu dhulkan oo kale
ka qaadaa carrada san.*

t. DAADEGGA AMA BIYO-SHUBKA.

Biyo meel godan ayey isugu tagaan.

Sidaas darteed meelibaa meesha ay
ka sareeyso ayaa biyaha socodkoodu
iyo quwadooduba ku weyntahay.

Meesha uu ku weynyahay socodka iyo
quwadda biyuhu waxaa ku dhaca
carro-guur laxaad leh haddii aan
laga horteggin.

*Meeli haddii ay carro-guur
waxaa ka ciribtirma dhiita.*

j. DAAQA.

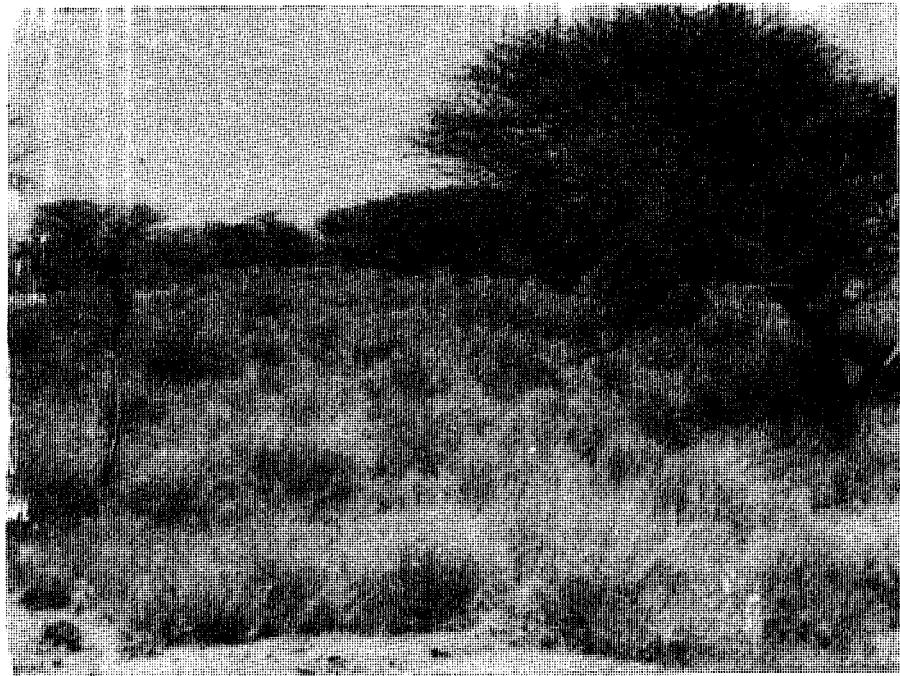
Dhulka keynta ah kuma dhaco
carro-guur weyni.

Sababtu waxay tahay dhobicda roobka
ayaan toos ugu dhicin carrada.

Caleemaha iyo cawska ayey marka
hore ku dhacdaa dhobicda roobku.

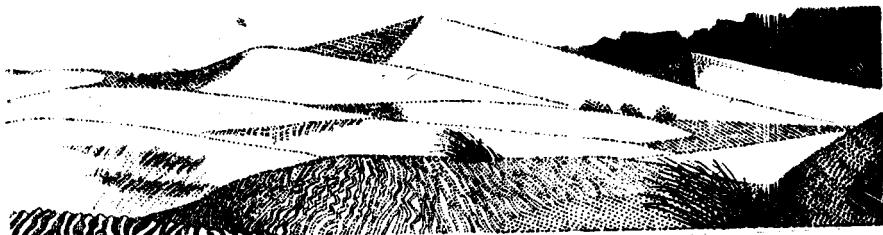
Dhobicdi roobka oo quwad jabtay
ayaa gaarta carrada.

Waxaana aad u yaraada carro-guurka.

Dhul baad leh

CARRO-GUURKA DABAYSHA

Dabaylo sameeyey bacaad

Carro-guurka dabayshu keentaa wuxuu
dhibaato xoog leh ku hayaa carrada san.

Dhibaatada dabayshu waxay si gaar ah
u saamaysaa bannaanada iyo meelaha kale
ee dhirta iyo cawsku ku yaryihiiin.

Dabaysha xoogga lihi waxay guurisaa
carrada san. Dhirta qaarkeedna wey
rujisaa.

Cawsku wuxuu leeyahay xididdo gaagaaban.
Xididdadaasi waxay isku baahiyaa
carrada .

Waxayna carrada ka celiyaan inay guurto.

Dhirtuna waxay hakisaa xawaaraha ay dabayshu ku socoto.

Dabayliba dabaysha ay ka xoog badan tahay ama ka xawaare weyntahay ayey ka carro-guurin ogtahay.

Inkastoo ay dabayluhu qaybweyn ka qaataan carro-guurka, misana waxay burburayaan dhagxaanta iyo dhadhaaba si ay carro u sameeyaan.

Burburka ay dabayluhu ku sameeyaan buurathu.

Dabaysna laxaad lehi waxay qaaddaa
carrada san marka ay hesho dhul
nabaad guuray.

Waxaanay soo saartaa lakabka hoose ee
carrada kaas oo nafaqada dhirta uu
u leeyahay ku yar tahay.

Haddii uu carro-guurka dabayshu socdo
oo aan laga hortegin wuxuu dhulku u
rogmaa ama noqdaa lama degaan.

Carrada san waxaa carro-guurka dabayla ha
u nugleeya arrimaha kala ah:

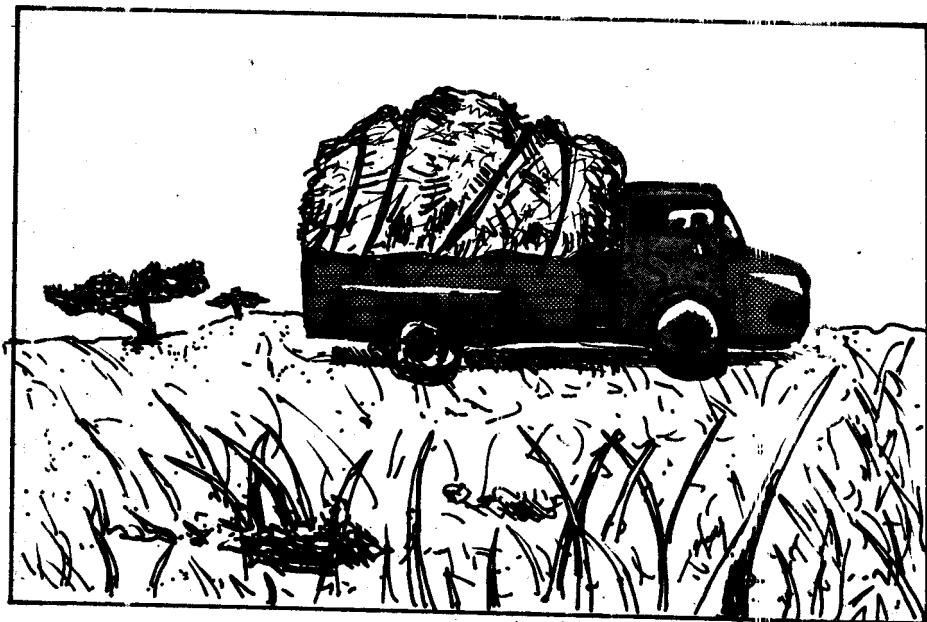
b. DADKA

Dhirta loo gooyo ood iyo dhismi
waxay lumisaa qimihii intaas ka
weynaa ee ay dad iyo duunyaba u lahayd.

Marka ay dadku dhirta aad u jaraan
waxaa dhulka ku dhaca carro-guur.
Xoolahennuna waxay waayaan daaq
ku filan iyo hadh.

Dadka xoolaha tabcaayey waxay
iyana waayaan dheeftii ay ka rebeen.

Cawska loo guro xoolaha la dhoofi-
naayo ee aan maamul habaysan loo
raacin wuxuu isaguna ka mid yahay
caadooyinka xun ee dhulka u nugleeya
carro-guurka dabaysha.

*Cawskan baabuurku sidaa wuxuu hakin
lahaa carro-guurka.
Xoolaheenuna wey daaqi lahaayeen.*

Gurista cawska waxaa ka faa'ideeysta
dad aad u yar waxayna dhibaatadu
saameysaa dadweynaha Soomaaliyeed
dhammaantii.

t. XOOLAHAA.

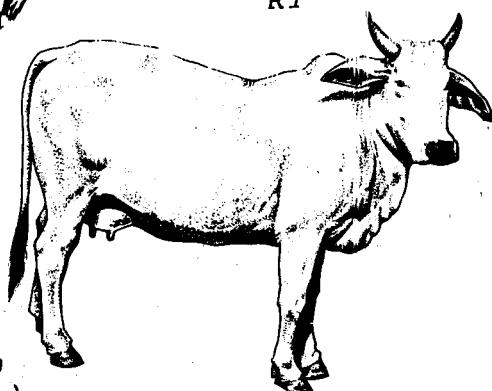
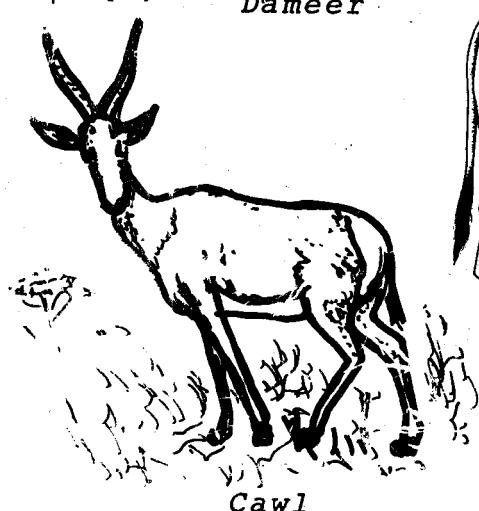
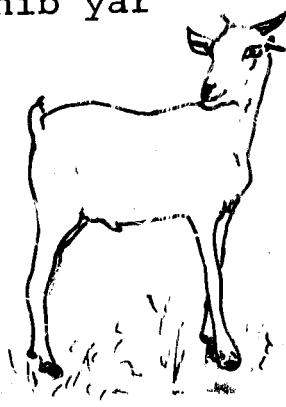
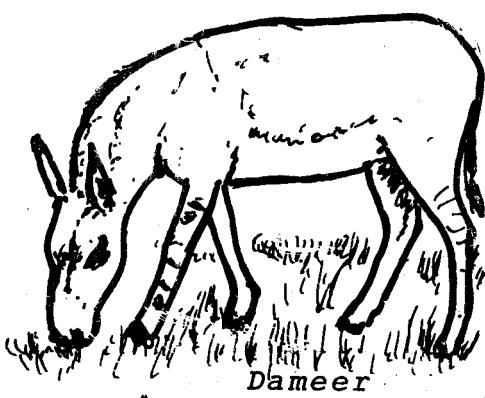
Xoolaha badani waxay carrada san u
nugleeyaan carro-guurka dabaysha.
Xoolaha badani waxay xaalufiyaan
dhulka.

Meelina haddii ay xaalufto wey
adagtahay si uu ku gafo carro-guurka
dabaysha.

Xoolaha raafleyda ahi waxay carrada
u sii leeyihin dhibaato gaar ah.

Raafleydu waxay budliyaan oo
furfuraan lakabka sare ee carrada.

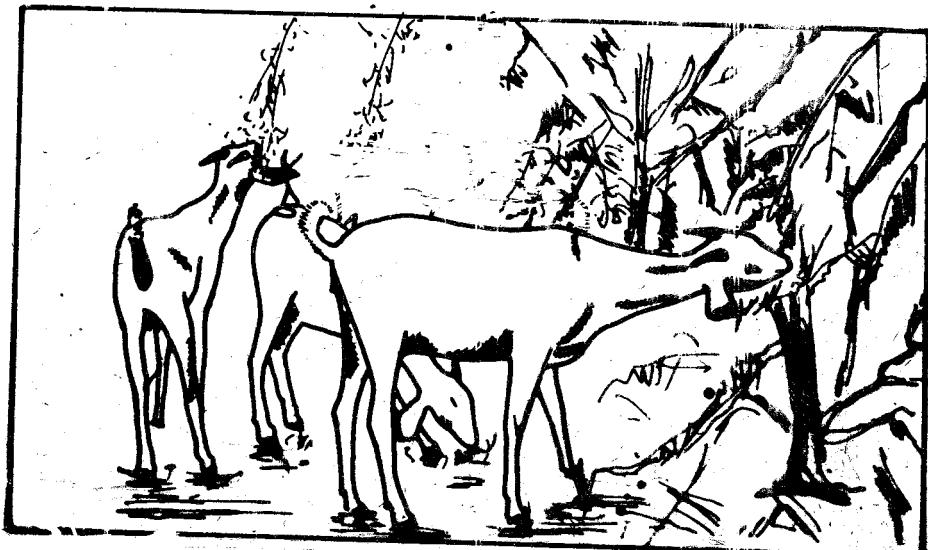
Carrada furfurantaana si dhib yar
ayey u guuri kartaa.

Raafleyda qaarkeed sida riyuhu
waxay dhaawac weyn u sii geystaan
dhirta.

Waxay xagtaan mayraxda geedka.

Mayraxdaasi qiimo weyn ayey dhirta
u leedahay.

Riyo mayraxda dhirta xaganaaya.

Mayraxdu waxay cuntada ka soo
qaaddaa caleemaha waxaanay u tebisaa
geedka qaybahiisa kale.

Haddii ay meyraxda geedku dhimatana
waxaa kala 'go' a cuntadii 'geedka
u kala gudbeysey.

Halkaasna ayuu geedku ku dhintaa.

Raafleyda qaarkeed waxay qodaan oo la soo
baxaan xididdada dhirta qaarkeed.
Waxay riyuhu sidaas ku dilaan dhir
badan oo qayb weyn ka qaadan lahayd
hakinta carro-guurka.

KA HORTEGGA CARRO-GUURKA DABEYSHA.

Siyaabo badan ayaa lagaga horteggi karaa carro-guurka ay dabeyshu keento.

Siyaabaha innoogu sahlani waxay yihiin:

b. DHULKA OO MARBA IN LA SEERO.

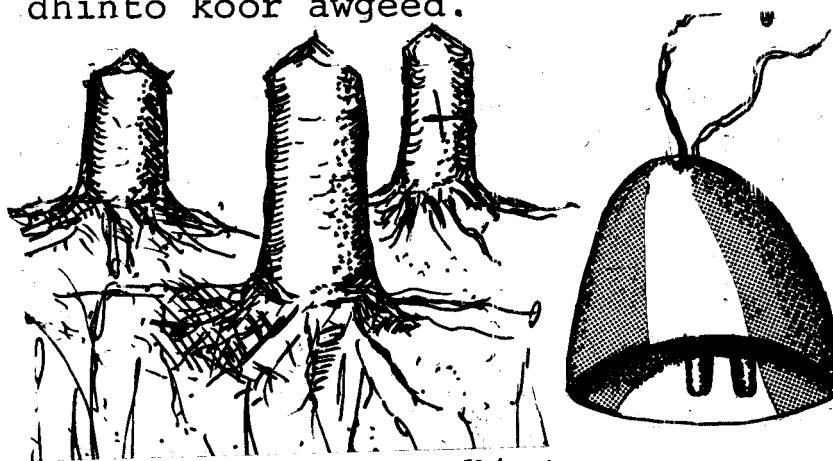
Dadka loo xil saaro ilaalinta seerayaasha waa in ay noqdaan kuwo dareensan waxtarka seerayaashu u leeyihiin dadka iyo xoolahaba.

Dadka deggan agagaarka seerayaasha waa in ay kaalmo siyyaan ilaaliyaasha seeraha si ay u gutaan xilka la saaray.

t. JARRIDDA 'DHIRTA OO LAYSKA ILAALIYO.

Dadku waa in aanu ku dheeereyn jarriinka dhirta.

Waxaa dhacda in uu geed dhammi u dhinto koor awgeed.

*Dhirtani waxay u dhimatay
koor darteed.*

T'aasina ma'aha mid loo baahan yahay,
sababtoo ah geedka ayaa aad iyo aad
uga qiimo iyo waxtar badan koorta
laga qoraayo.

j. XOOLAHOO AAN XADDI LOO DHAQAN.

Xoolaha waa inaan xaddi loo dhaqan
ee tayo loo dhaqdaa.

Waa in lays barbardhigo tacabka iyo
kharashka ku baxaaya xoolaha iyo
dheefta laga helaayo.

BACRIMINTA CARRADA

Carrada san marka ay guurto ama ay ku yaraato macdantu waxaa loo baahan yahay in lagu daro bacrimiyaal.

Bacrimiyaashu waxay noqon karaan kuwo warshadi soo diyaarisay ama digada xoolaha iyo digaagga.

Digada xoolaha iyo ta digaaggana waxaa bacrimin fiican digada digaagga.

Carrada san ee u baahan in la dhawro waxay nafaqeysaa dhirta.

Carrada san waxaa ku jira macaadiin aanay sinaba dhirtu uga maarmi karin.

Macaadintaasi waxay ku badan yihiin lakabka sare ee carrada.

Marka carrada hoos loo qodoba waxaa sii yaraada macaadiinta ku jirta.

Dhirtu toos uma qaadan karto macaadiinta ku jirta carrada.

macaadinta oo biyaha la socota ayaa gala xididdada dhirta.

Halkaasna uga sii gudba geedka intiisa kale.

Macaadintaas haddii ay carrada ku yaraato waxaa dhirta lagu arkaa astaamo.

Astaamaha lagu arko dhir weydey
macaadin ku filan waxaa ka mid ah:

- Midabka caleemaha oo isbeddela
- Korriinka dhirta oo hakada
- Miro yaraan.

MAXAA YAREEYA MACDANTA CARRADA

Beer xilli kasta la beero iyada oo
aan la daryeelin carrada beerta waxaa
ku yaraada macaadinta ku jirta carrada.

Siiba waxay i macaadintu carrada beerta
ku yaraataa marka dhir isku noqc ah
xilli kasta lagu beero.

Dhirta isku nooca ahi waxay noqon
karaan galley ama maseggo.

Carro-guurku wuxuu isna carrada ku
yareeya macaadinta.

Carro-guurka waxaa keeni kara:

- Roob iyo
- Dabeylo.

Roobka toos ugu dhaca carrada nabaad
guurtey wuxuu qaaddaa macaadinta
carrada ku jirtey.

Dabeylunu sidoo kale ayey iyaguna u
qaadaan macaadinta ku jirta carrada
nabaad guurtey.

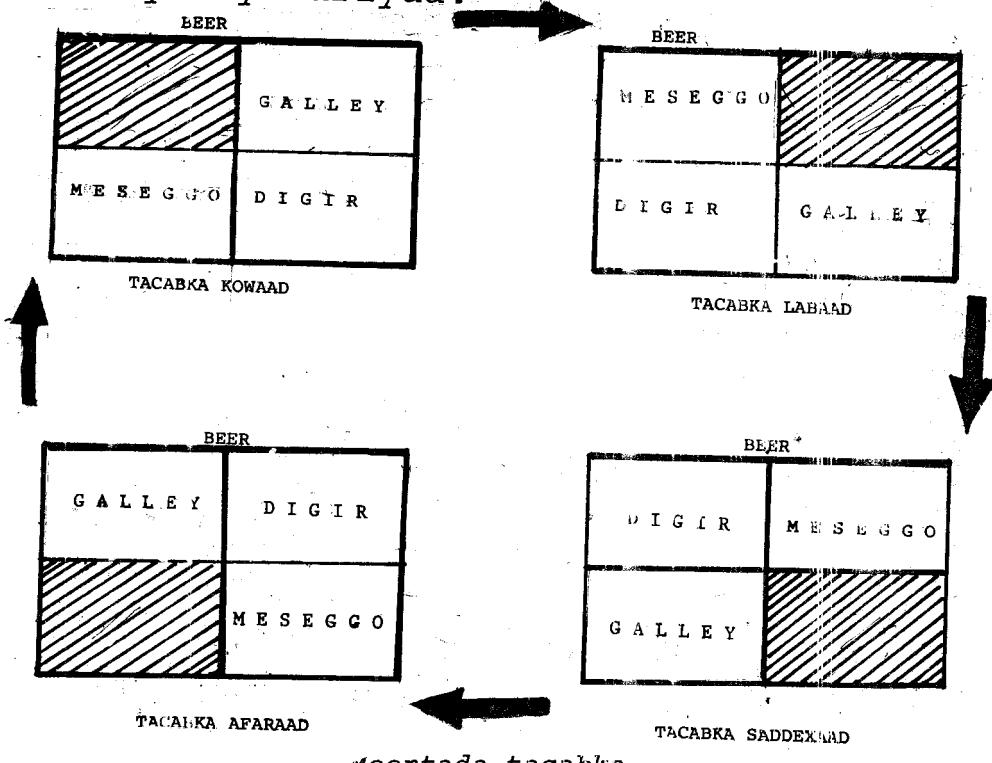
Meel nabaad guurtay oo macaadinteedu
u nuglaatay in ay guurto.

SIDEE LOO DHAWRI KARAA
MACAAIDIINTA CARRADA.

Beeraleyda waxaa la gudboon:

- Dhir isku nooc ah in aanay **xilli** kasta ku beerin beerta.
- Fasal haddii ay maseggo abuuraan waa inay fasalka xigga tacab kale abuuraan sida digirta oo kale. Taasi waxay sahlanaan kartaa beerta oo la qaybiyo, qayb kastana tacab gaar ah lagu abuuro.

Fasalka xiggana waa in tacabka laysweydaariyaa.

Meertada tacabka

Beeruhu waa in aanay ku ool meel daad
mareen ah.

Dhul ku habboon in la beerto.

Dhinaca ay dabaysha laxaadka lihi kaga
soo dhacaysobeerta ha lagu beero dhir.

*Dhirtu waxay hakisaa xawaaraha
dabaylaha.*

Carrada beerta na lagu qar'o diga.
Digadu waxay bacrimisaa carrada.

Beer lagu shubaayo 716.

Reer guuraaga waxaa la galboont:

- Dhirta in aanay ku degdha in jarriinkeeda.
- Seerahaa in ay dhawraan.
- Xoolaha in aanay u dhaqda kaddii iy, magac ee ay u dhaqdaan in maafaa taadsi.

T U S M O

BOG

1. Carro	1
2. Waxtarka carrada	2
3. Carro iyo sida ay ku timi	14
4. Noocyada Carrada	17
5. Carro-guûr	21
6. Carro-guurka Biyaha	24
7. Ka hortagga Carro+guurka Biyaha	29
8. Arrimaha saameeya carro-guurka Biyaha keenaan	36
9. Carro-guurka Dabaysha	40
10. Ka hortagga Carro-guurka Dabaysha	46
11. Bacriminta Carrada	48
12. Sidee loo dhowri karaa Macaadinta Carrada	51

Waxaa laqu daabacay

X.W.D.W. 1982